

(המשך מעמוד 29)

בר-גרא: תראה. אם זה מחשיד אותי, אז יכול להיות שלא. אבל אם זה לא מחשיד אותי, אז אני אגיד לך... העולם הזה: איפה היתה הפגישה? בר-גרא: בתוך המלון. אני נתתי לו את שם המלון, והוא בא. העולם הזה: והוא מזה לא הסתובבת בכלל באנטוורפן? לא היה לך פגישות גרסות שם?

בר-גרא: שום דבר. שום פגישות. הייתי עם רנר במישרדה הנסיעות. העולם הזה: לא היית בכלל ליד הבורסה שם? בר-גרא: על יד הבורסה? העולם הזה: כן, של היהלומים. בר-גרא: רגע, רגע. מישרדה הנסיעות... עתה... פרנצל, תאמין לי שאני אומר לך את כל האמת. מישרדה הנסיעות שבו אנחנו היינו ושאיני התעקשתי... הוא דלת ליד הבורסה. אני לא נכנסתי לבורסה. לא היינו בבורסה. העולם הזה: לא היה לך שום עניין עם היהלומים?

בר-גרא: לא, אין לי. לא היה לי, לא קניתי, לא מכרתי. אין לי היהלומים. אשתי לא אוהבת יהלומים, תאמין לי שאין לי. יעקב בריגרא מבקש ללא הרף שיאמינו לו. לפעמים זה קשה. הוא לא היה ליד הבורסה בחברתה של הברכהנסת צבי רנר. הוא היה שם גם לבדו. הוא התקשה להיזכר בפגישה שלו עם הסוכן של יצרן הכיסאות האיטלקי. הוא התקשה מאוד

להיזכר בקשר כלשהו עם יצרן הכיסאות או עם סוכנו, עד ש, העולם הזה" הזכיר לו את הקשר. פעם אחת מספר בריגרא שהוא מסר לאמרנן צמח את מיספר ה"טלפון של "קסטלי" כדי שצמח יבוא

חוק שנתיים שהה

המונ"ל במשך 159

ימים בחו"ל וכמעט

בכל פעם הוא הגיע

איכשהו לגרמניה.

מה עשה שם?

עימם במגע. פעם אחרת הוא היה זקוק לכך שצמח ימסור לו את מיספר הטלפון. בריגרא מספר שהיה ידוע לו כבר זמן רב לפני הטיסה, כי לא יהיה מלון בבריסל, ולכן הוא קבע מניחה מראש באנטוורפן. אך לצבי רנר יש גרסה אחרת

From the desk of JACOB BAR-GERA director general

מסולחנו של יעקב בר-גרא מנהל כללי

12.3.82

קובץ גיליון 10

אדם הגאון... 23.11 - 5.11 (10 ימים)

Handwritten calculations and notes in Hebrew, including numbers like 1.599.30, 788.66, 621.00, 694.00, 1.225.00, and 4.877.96.

החשבון שהגיש בריגרא אחרי נסיעתו לברלין דיילת ב-175 מארק לויס

רת. לדבריו, רק בנמל-התעופה של בריסל הודיע סוכן-הנסיעות שיהיה צורך לנסוע לאנטוורפן. מהי האמת? מה היה טיב הקשרים של בריגרא עם חברת "קסטלי"?

למה

גרמניה?

בריגרא המשיך בקנייתו במהלך ה"נסיעה הארוכה למיזרח-הרחוק, ש"ארכה לא פחות מ-38 ימים. הוא קנה בחונקינג, בנגוק ובמנילה קישוטים שונים, "שמצאו חן בעיניו" למען תערוכת "אדם ומעונו", המתקיימת בירידה-המיזרח מדי שנה בשנה. היו אלה פנסי נייר, פלסטיק וצדף.

היתה זו הנסיעה הארוכה למיזרח-הרחוק, שבניקבותיה שובשו קצת יחסיו של בריגרא עם הממונה עליו מטעם עיריית תל-אביב, הברה-הכנסת צבי רנר. הברה-הכנסת הוא יושב-ראש הנהלת ה"חברה העירונית, שברגרא הוא המנכ"ל שלה. בראש מועצת-המנהלים של החברה עומד ממלא-מקום ראש עיריית תל-אביב, איש הליברלים העצמאיים יצחק ארצי. היחסים בין ארצי ובין בריגרא אינם טובים במיוחד. אחת הסיבות לכך היא הנסיעות המרובות של בריגרא.

לאיש אין ספק שהמינוי של יעקב בריגרא הוא פוליטי. הוא הומלץ ליתפ קיד עליידי דויד שיפמן המנחה, שהיה חבר-כנסת וסגן-שר מטעם המפלגה ה"ליברלית. מייד עם כניסתו של בריגרא לתפקיד, באוקטובר 1980, הוא יצא ל"נסיעה הראשונה. בריגרא נסע אז עם המנכ"ל היוצא של החברה, לכינוס שהיה בגרמניה. משך הנסיעה היה 23 ימים. לא חלף זמן רב, וב-9 באפריל 1981 נסע בריגרא שוב. הפעם היתה הנסיעה קצרה יותר. רק 10 ימים. בריגרא היה בארצות-הברית, ושוב - בגרמניה.

חלפו כמה חודשים, וב-24 בספטמבר 1981 יצא בריגרא לנסיעה נוספת. הנסיעה עת ארכה 47 ימים. בריגרא היה בארצות-הברית, ושוב, גם בגרמניה. 23 בספטמבר 1982 יצא בריגרא לנסיעה נוספת בת 10 ימים. הוא היה בגרמניה.

שועיים אחרי שחזר מנסיעה זאת, הוא יצא לעוד נסיעה, קצרה מאוד הפעם. בריגרא היה שלושה ימים במצרים. ב-19 במאי 1982 יצא בריגרא לנסיעה נוספת, בת משהישה ימים לגרמניה. ב-20 ביולי נסע בריגרא למשך 12 ימים.

(המשך בעמוד 60)

ביורגראפיה מפוברקת

גרמניה על-פי חוזה מיוחד. העולם הזה פנה אל עזר וייצמן. תש"ר בתו של וייצמן היתה: "לח"ם. הוא וברגרא לא היו "חברים וידידים". בריגרא לא היה קצין בחילה-האוויר. אלא ביחידה שאיבטחה את בסיסי החיל-ההיתיה

לפני שהגיע לגיל 20: הוא זכה בתעודת-גרות. למד באקדמיה של חילה-האוויר ה"סובייטי, למד גם בפוליטכניקום של פראג, יסד את לח"י והיה איש המוסד לעליה ב". אחר כך, כשהוקם צה"ל, מספר בריגרא, היו הוא ואישלח"י אנשל שפילמן אחראים

יעקב בר-גרא זוכה בעיתונות טור בה מאוד. הן בישראל והן מחוץ ל"גבולותיה". "אולי מפני שאני סימפטי", הוא אומר. הוא אף הוזכר כאחד המוע"מדים לכהונת מנכ"ל חברת אל"על, במש"ב האחרון שפרץ בחברה. מכיוון שקשה

Table with 2 columns: Year and Event. 1926 - יליד זוקראינה - רוסיה, כנאי + 3 ילדים. 1939 - לומד בגמנסיה נכרית "הרבוה" בכפרו המלחמה. 1941 - לימודים בגמנסיה רוסית. 1941-49 - פעילות מחתרית - מלחמת פרויבנים. 1943-44 - גברות, אקדמיה של חיל האוויר הרוסי. 1944-47 - מיקום בעיר זוקראינה המסוחרים נדעוני בתיאור, בין ביצולי השואה, ובאוחו זמן תחילת חיליה על אנשי המחנה המסוד אירופה. בין רשמיני מיקום מוסד העליה כי "וימברית". 1948-50 - פעילות בפוליטכניקום של פראג. עליה ארצה, פעילות מחתרית בלח"י, בשטח המדיני, מודיעיני ומבצעי העטרפות לרייל, מספר פולנה במלחמת היחידות, אחרי הורדת ה"חיס"י של כן-גוריון מאנשי לח"י, העברה לחיל האוויר - מספר כסוי חיפה. 1950 - שחרור מצביל כורגה וב-1950 אחרי סירוב לחתום על הסכם עם

הביורגראפיה המשוכפלת של בריגרא האקדמיה של חילה-האוויר הרוסי

מסופחת לחילה-האוויר. וייצמן מעולם לא סידר לבריגרא פגישה עם יעקב ארנן. "שלא יבלבל לכם את המוח", אמר עזר וייצמן להעולם הזה.

גם יעקב ארנן אינו זוכר שהוא שלח את בריגרא לגרמניה. גם עמי קמיר, ש"היה אחראי" על ה"פרוייקט" כדברי בריגרא, טוען שהוא לא שלח את בריגרא. הוא זוכר שבריגרא עסק בגרמניה במכ"י רות איגרות בונדס.

כאשר התבקש בריגרא להגיב על הז"י כרון הקצר של האנשים שהוא מבסס עליהם את הביורגראפיה שלו, הוא הבטיח להת"ק שר מייד אל וייצמן ולברר מה קרה. הוא הצטער על הזיכרון הקצר של ארנן ו"קמיר, ואמר שהוא לא היה בשליחות של האוצר, אלא של מישרדה-המיסחורית-התעשייה. אבל בביורגראפיה שלו נאמר במפורש כי הוא היה, נציג האוצר בגרמניה על-פי חוזה מיוחד לשנתיים.

אחרי שם, החוזה המיוחד, פנה בריגרא לעסקים פרטיים בגרמניה. ובין השאר, הוא מספר, היה אחראי לייצורו של "מנוף אוניברסלי", שתפקידו לחלץ מטוסי-קרב מכל הסוגים. היו לו חברת-בנייה, מפעלי דפוס ואריזה, חברה מיסחרית בינלאומית גדולה, חברה הנדסית וחברה להפעלת שי"ר בורית רחבה בשטח הפוליטי. הכלכלי ר"המדעי" היה סג"רשיא של חברה גרמנית לשיתוף-פעולה מדעי עם אוניברסיטת ת"א. בסוף שנות ה-70 הקים בריגרא, ביחד עם מרדכי "מוטי" הדי, את חברת-התעוד פה קאל, וחזר לישראל. אחרי שנתיים הוא פרש מקאל, הקים חברת-התעופה פרסית בשם אירוסט, ואחרי-כך נקרא לנהל את חברת מרכז-הירידים.

לשילובו של לח"י בצה"ל. אנשל שפילמן שוחח עם העולם הזה הכחיש טענה זאת. היו אלה אנשל שפילמן ואיש לח"י אחר, יעקב כנאי, שעשו זאת. בריגרא אומר על-כך: שפילמן צודק, אבל גם אני צודק. הוא מספר שבכל זאת היה לו תפקיד "כנאי קשר".

כשהיה בריגרא בן 26 הוא התחיל ב"עסקים פרטיים. עד ל-1963 הוא הקים רשת תחנות-דלק גדולה בארץ. היה יו"ר אירגון-סוכני-הדלק, היה בעלי-חברה לה"ר בלות ועבודות-עשר. השתתף בטיחות חבל לכיש הקים חברת-הליקופטרים בשם ה"י" טוט, וגם ניהל "פעילות פוליטית ענפה", ואף למד באוניברסיטת תל-אביב.

מדוע יעזב את הארץ ב-1963? בריגרא מספר שהסיבה לכך היתה האטמה הקשה שלקה בה בנו ג השנתיים. והצעה ש"ופ" נתה אליו על-ידי עזר וייצמן, שהיה אז מפקד חילה-האוויר. בנו היה אלרגי לפריחה סוביטרופית. והוא ביקש לצאת מהארץ. בדיוק אז פנה אליו וייצמן, שהכיר אותו מן התקופה שבריגרא היה קצין בחיל-האוויר, לדבריו.

וייצמן ובריגרא היו "חברים וידידים", כפי שהוא אומר, והמפקד של חילה-האוויר סיפר לבריגרא: "ישבתי עם אשכול, והוא אמר לי שהוא צריך משהו לגרמניה, כי יש לו בעיות עם שינער (ד"ר פליכס שינער, שהיה ראש הממשלה לביצוע הס"כ השילומים). הוא היה רוצה במישהו שיעטוס בדברים אחרים". וייצמן שאל את בריגרא אם הוא יודע גרמנית, ותשובתו של בריגרא היתה: "פרסקט". יומיים אחר כך, מספר בריגרא, הפגיש אותו וייצמן עם מנכ"ל מישרדה-האוצר, יעקב ארנן, ועם סגנו עמי קמיר, והם שלחו את בריגרא ל-

בריגרא: "אשכול פנה אל וייצמן."

וייצמן פנה אלי, ואחרי פגישה עם

מנכ"ל האוצר וסגנו נשלחתי לגרמניה."

מנכ"ל האוצר: "לא זוכר!" סגנו: "לא

זוכר!" וייצמן: "שלא יבלבל את האוזן!"

לעקוב אחרי זהותו של מי שהציע את המועמדות, קשה להתחמק מן המסקנה שהיה זה בריגרא עצמו. סביר כי הוא מתאים לתפקיד.

בכתבות המתפרסמות על בריגרא, מ"ר צגת הביורגראפיה העשירה שלו בצבעים נאים מאוד. הוא עצמו מספר עליה בהתלהבות רבה. בדפים שהוא מחלק ושבהם מופיעים תולדות חייו, ובשיחתו עם העולם הזה, אך בדיקה שערך העולם הזה בקשר לכמה פרטים בביורגראפיה, מעלה שאלות. יעקב בריגרא (כרגר) נולד באוקראינה בשנת 1926. כבר כשהיה בן 15 הוא הצ"ר טרף הפרטיזנים ולחם בגרמנים. זה היה בין השנים 1941 ו-1943. זו הגירסה המ"ר פיעה בדף המשוכפל של תולדות חייו.

בין השנים 1943 ו-1944 זכה בריגרא בתעודת גרות. וגם למד באקדמיה של חילה-האוויר הסובייטי.

החל בשנת 1944 ועד לשנת 1947 הוא הקים בערי זוקראינה המשוחררות גרעיני נים של תנועת בית"ר, וממש באותה תק"ר שה היה גם בין מקימי המוסד לעליה ב" של ההגנה, ואף למד בפוליטכניקום של פראג. אחרי-כך עלה בריגרא לישראל, פעל בשורות לח"י, בשטח המדיני, המ"ר דייעני והצבאי. עד כאן דברים שכותב בריגרא אודות עצמו.

בכתבה שהתפרסמה אודותיו בעיתון גר"מני באנגליה, סיפר בריגרא כי הוא היה ממייסדי לח"י. כאשר עלה לישראל ב-1946. לצוות העולם הזה סיפר בריגרא כי הוא עלה לישראל "בשני שלבים". פעם אחת הוא הגיע בסוף 1944 וכבר אז הצטרף ל"לח"י, ונשלח לאירופה לפעול במסגרת המוסד לעליה ב". בפעם השניה ב-1946. בריגרא, אם כן, הספיק הרבה מאוד